

ABSTRAKT

Cílem této práce je analyzovat ochrannou funkci základních práv v protikladu k tradiční obranné funkci. Zatímco obranná funkce základních práv ukládá státu povinnost nezasahovat a respektovat základní práva jednotlivce, ochranná funkce zavazuje stát ke konání za účelem ochrany základních práv před zásahy ze strany soukromých osob. Problematika je zkoumána v první řadě skrze judikaturu třech zahraničních vrcholných soudů, tj. Nejvyššího soudu Spojených států, Spolkového ústavního soudu SRN a Evropského soudu pro lidská práva. V širší perspektivě se práce snaží zmapovat přístup českého Ústavního soudu k této problematice. Ochranná funkce základních práv je zkoumána z hlediska jednotlivce a z hlediska systémového.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole autorka vyjasňuje základní teoretická východiska této práce. S problematikou negativní a pozitivní koncepce základních práv velmi úzce souvisí pojem negativní a pozitivní svobody, který rozpracoval I. Berlin ve svém slavném eseji *Dva pojmy svobody*. Na ochrannou funkci je třeba zároveň hledět jako na specifickou právní konstrukci. Z tohoto důvodu je v první kapitole rozebrána Alexyho analyticko-strukturální teorie základních práv. Druhá kapitola srovnává americký a německý přístup k ochranné funkci základních práv. Analýzu judikatury autorka doplňuje normativním zkoumáním odlišného pojetí jednotlivce a jeho vztahu ke společnosti. Třetí kapitola obsahuje analýzu tzv. doktríny pozitivních povinností Evropského soudu pro lidská práva. Autorka nejprve objasňuje základní argument pro existenci pozitivních závazků a následně judikaturu ESLP podrobuje kritické analýze. Autorka dochází k závěru, že z perspektivy jednotlivce je doktrína ESLP neúčinnější. Ze systémového hlediska však přístup Evropského soudu pro lidská práva vykazuje řadu úskalí, na která práce upozorňuje.

Ve čtvrté kapitole se práce zabývá judikaturou českého Ústavního soudu. Zároveň je zkoumán vliv zahraničních doktrín. V práci je vyzdvížena aktuální, významná interakce mezi Ústavním soudem a ESLP v oblasti práv poškozených. Autorka dochází k závěru, že v českém právním řádu se v kontrastu s jasnými německými a americkými doktrínami zatím ustálený přístup k ochranné funkci základních práv neprosadil. Absencí jasné vnitrostátní doktríny lze vysvětlit i současný velmi vstřícný vztah Ústavního soudu k přejímání doktríny pozitivních povinností z judikatury ESLP.